

Nr. 13.

Warszawa

19/31 marca 1866 r.

Wychodzi w każdą sobotę.

Redakcja przy ulicy Nowy-Świat 14.

MERKURY

dodatek tygodniowy do Ekonomisty.

TYDZIEŃ FINANSOWY.

Czułość barometru politycznego giełdą zwanego, w chwilach niepewności, objawia się pozorną apatją. Rzecz to naturalna: niejasne przeczucie zdolne jest natężyć uwagę, zrodzić gotowość do czynu, ale od samego czynu raczéj wstrzymuje. Znaczniejsze giełdy europejskie są obecnie w tém położeniu, — co też i na naszą bez wpływu nie jest. Kursa papierów publicznych również jak i wexlowe pozostały bez zmiany, z wyjątkiem, co do pierwszych, listów likwidacyjnych, które się obniżyły o $2^3/_4$ % (z $70^1/_4$ na $67^1/_2$), a co do drugich — wexli wiedeńskich, którym przybyło blisko 1 % ($122^1/_9$). Małe podwyższenie (o $^1/_4$ %), widzimy też w listach zastawnych 2-éj serji, co przy nieznaczącém obniżeniu 1-éj serji, wyrównywa te dwie kategorje, tak, iż odstęp już zmalał do $^2/_3$ % ($82^2/_3 - 82$)

Targi londyński i paryski, pomimo stopniowego zniżania stopy procentowéj, (bank francuski w d. 22 marca zniżył skup na $3^1/_2$ %) nie powracają do normalnego życia, będąc z jednéj strony pod wpływem ogólnego ciążenia interesów niemieckich i wschodnich, a z drugiéj — specjalnych dla każdego z nich okoliczności, a mianowicie: zrażenia kapitałów francuskich w przedsiębierstwach kolei zagranicznych, a nadużycia spółek kredytowych w Anglji.

Mówią w Paryżu o ukończeniu w Radzie stanu rozpatrzenia statutu Kredytu Ruchomego. Ma być wprowadzony warunek większéj jawności przez zobowiązanie ogłaszania miesięcznych bilansów.

Nowa pożyczka vice-króla Egiptu na sumę 84.682.500 fr., ułożona została z p. Pastré dyrektorem banku egipskiego (Anglo-Egyptian Bank) i ma być podpisana po połowie w Paryżu i Londynie. Obligacje 500-frankowe płatne 455 fr., mają dawać dochodu 35 fr., a w ciągu lat 15 będą wylosowane i spłacone po cenie imiennéj. Jestto zatém papier 7 %-wy, wypuszczany po $88^1/_2$, — co zważywszy na szybkość umorzenia, równa się rencie 9 % od kapitału zapłaconego.

Na rękojmię téj pożyczki, vice-król ofiaruje swoje prywatne dobra, wartości w kapitale 500 milj. fr.

Kapitał z pożyczki osiągnięty ma być użyty na ulepszenia uprawy bawełny, cukru i zboża, — płodów już w znacznéj ilości do Europy wywożonych.

Zaprojektowana druga pożyczka austrjacka, ma być podpisana w Paryżu, tą samą drogą co i pierwsza.

Renta włoska, w skutek ogólnego ciążenia, znowu się obniżyła do 61,60. Plan finansowy p. Scialoja w kwietniu będzie dyskutowany, skończy się zapewne jakim nowym podatkiem, do czego, przyznać należy, agitacja składki narodowéj szczęśliwie przygotowuje umysły. Dzienniki włoskie podają jeszcze plan p. Cavaglioni, pożyczki 1 miljarda na 5 lat rozłożonéj, a mającéj zastąpić składkę.

KURSA GIEŁDY,

w tygodniu 23—29 marca.

	Stopa %	PARI	Piątek 23 marca	Sobota 24	Poniedz. 26	Wtorek 27	Środa 28	Czwar. 29	Stosunek ost. do pari na 100.
			CENA RZECZYWISTA W TYGODNIU						
			R u b l e						
1. Papiery publiczne.									
a) Rządowe.									
Polskie. Obligi Skarbowe (r. 100. 250. 500).	4	100	.	84,50	.	.	.	.	84½
Polskie. Bilety Skarbu Kr. Pol.	4 3/25	100	.	.	.	.	.	.	.
Polskie. Obligacje cząstk. (zł. 500) z kup.	4	75	105,25	.	.	.	.	.	140⅓
Polskie. Cert. ban. na obl. cz. *A* (z.300) z kup.	5	45	52,75	.	.	.	.	.	117¼
Polskie. „ „ „ *B* (z. 200)	0	30	27	.	.	.	.	.	90
	5	30	34,50	.	.	.	.	.	115
Polskie. Dow. Kom. Cen. Lik. (różne sumy).	0	100	45	.	.	.	.	.	45
Polskie. Listy likwid. (r. 100. 250. 500. 1000)	4	100	68,75	.	.	67,50	.	.	67½
kupon	.	.	.	.	.	.	.	1,32 2/9	.
Ruskie. 5-ta pożyczka (500)	5	100	*86	.	.	.	.	.	*86
Ruskie. 6-ta pożyczka	5	100	.	.	.	.	.	.	.
Ruskie. Pożyczka premjowa z 1864 r.	5	100	.	107,75	108	108,50	108,25	108,25	108¼
Ruskie. „ „ z 1866 r.	5	.	.	105,25	105,25	105,50	105,66	105,25	105¼
Ruskie. Metaliki (300) lutowe	4	100	100	100	100	100	100	100	100
Ruskie. Metaliki (300) sierpniowe	4	100	100,33	100,33	100,33	100,33	100,33	100,33	100⅓
Ruskie. Bilety banku Pańs. (100 i wyżéj)	5	100	.	.	.	.	*90	.	*90
b) Towarzystw i Spółek.									
Polskie. Listy Zast. (30. 75. 150. 750. 3000).	4	100	.	.	83,17	.	.	82,67	82⅔
Polskie. „ „ „ ser. 2	4	100	82	82	82	.	82	82	82
kupon	.	.	.	.	.	.	.	1,07 7/9	.
Polskie. Akcje Dr. Żel. W-W. 100)	diw.	60	.	.	.	.	.	*75	*125
Polskie. „ „ W-B. ((100. 150)	4	100	.	.	.	66,75	66,75	66,75	66¾
Polskie. „ „ Teresp. (100)	5	100	95	95	95	95	95	95	95
Polskie. „ „ Łodzk. (100)	5	100	.	.	.	.	.	.	.
Rus. Akcje Gł. Tow. Dr. Ż. (125)	5	125	124,25	.	.	123,75	124,25	.	99½
Rus. Obligi D. Ż. W-Peters. (125. 500).	4½	100	93,50	.	.	.	.	.	93½
2. Wexle.									
Berlin (Tal. 100) 2 mies.	.	92,85	118,20	117,60	117	116,40	117	117,45	126½
Gdańsk (100) „	.	92,85	.	.	116,85	116,25	.	117,30	126⅓
Hamburg (M. B. 300) „	.	141,02	180	.	.	.	.	.	127⅔
Londyn (Ł. 1) 3 „	.	6,30	.	.	7,97	7,94	7,99	8,02½	127⅖
Paryż (Fran. 300) 2 „	.	75	.	95,85	.	.	95,55	.	127⅖
Wiedeń (Gul. 150) „	.	92,85	111,75	.	112,35	113,40	113,40	.	122 1/9
Petersburg (Rub. 100) 1 „	.	100	99,50	99,33	.	.	.	.	99⅓
3. Monety.									
Półimperjał	.	5,15	6,50	.	.	.	.	.	126⅕
Napoleondor	.	5	.	.	.	.	.	.	.
Dukat holenderski	.	3	3,78	.	.	.	.	.	126
Rubel srebrny	.	1	.	.	.	.	.	.	.
Talar pruski	.	0,92.85	.	.	.	.	.	.	.
Gulden austrjacki	.	0,61.9	.	.	.	.	.	.	.

STOPA SKUPU:	Warszawa.	Peter.	Londyn	Paryż.	Wiedeń.	Berlin.	Frankfurt.	Hamburg.
bankowa:	6⁰ 0	5½ (6)	6	3½	5	6	4½	—
giełdowa:	—	6 (7)	6	3½	5	4½	4	4¼ (5)

CENY W MIASTACH,

za grudzień 1865 r.

		Średnie ceny w miastach gubernji					W ogóle
		Warszawsk.	Radomskiéj	Lubelskiéj	Płockiéj	Augustows.	
Robotnik pieszy		0,43¼	0,34	0,38	0,40½	0,38	0,38½
„ 1-konny		1,18½	0,97	0,86½	1,21½	0,87	1,02
„ 2-konny		1,97¾	1,60	1,45½	2,05	1,47	1,71
Koń mierny		66,61	50,15	43,48	54,64½	34,70	48,71
Wół „		38,42	30,79	29,80	36,06	23,70	31,75
Zboże:							
Pszenica	*korzec*	6,24	5,21½	5,51	6,16½	6,75	5,98
Żyto	„	4,06½	3,66	4,14	4,12	5,16	4,23
Kartofle	„	0,91½	0,83½	1,24	1	1,45	1,09
Mięso wołowe	*funt*	0,06½	0,06	0,05½	0,06	0,05½	0,06
Wełna celna	*pud*	27	.	21	18,96½	.	22,32
Drzewo opałowe	*sąż. kub.*	5,68¾—6,81	3,34—3,77	4,01½—4,57	4,98—6,06½	5,50—6,39	4,70½—5,52
Okowita (z podatkiem)	*wiadro*	4,39½	3,67	4	4,29	4,09½	4,09
Mąka pszenna celna	*korzec*	6,93	5,58	6,45½	6,62½	7,99	6,71½
Mąka „ zwyczajna	„	5,55½	4,15	5,05	5,24	6,51	5,30
Mąka żytnia pytlowa	„	4,67	3,82½	4,51	4,83	5,75½	4,72
Mąka „ razowa	„	4	2,96½	3,90½	4,33	5,14	4,07
Chleb pytlowy	*funt*	0,02½	0,02¼	0,02½	0,02½	0,03¼	0,02⅗
Chleb razowy	„	0,01¾	0,01½	0,01¾	0,02	0,02¼	0,01⅘
Siano	*pud*	0,39½	0,32	0,31¾	0,45½	0,42½	0,38¼

STAN OPERACIJ BANKU POLSKIEGO.

	w d. 24 marca.	w ciągu tygodnia przyb. (+) ub. (—)
	r u b l i	
1. Skup:		
Portfel a) wexli kraj.	1.060.849, 75½	+ 77.570, 56
Portfel b) „ zagr.	372.504, 35	—
2. Zaliczenia na papiery publiczne	1.424.459, 29	+ 29.582
3. Pożyczki na zastaw towarów: (w skł. warsz.)		
a) Wełny	102.542, 58½	— 12.710
b) Innych towarów	154.705, 77½	— 17.342, 90
Łącznie (3)	257.248, 36	— 30.052, 90

	w d. 24 marca.	w ciągu tygodnia przyb. (+) ub. (—)
	r u b l i	
4. Zaliczenia na zastaw kosztown.	536.677, 40	+ 13.305, 40
5. Otwarte kred.	3.768.408, 25	— 187.513, 97
6. Kasa:		
a) Monety zł. i sreb.	2.822.137, 52	— 4.982, 39¼
b) Bilety Ban. Pols.	567.238	+ 13.440
c) „ Kred. Ces.	541.918	— 355.687
Łącznie (6)	3.931.293, 52	— 347.229, 39¼

BILANS BANKÓW FRANCUSKIEGO I ANGIELSKIEGO,

w d. 14/15 marca.

STAN CZYNNY	B. francuski.	B. angielski.
	franków	franków
Fundusz metaliczny	472.665187	358.190450
Portfel i zaliczenia na złoto	611.600692	476.314400
Zaliczenia na pap. publ. akcje	66.257100	247.887075
Dług skarbu i inne wart.	157.846899	375.000000
	1.308.369878	1.457.391925

STAN BIERNY	B. francuski.	B. angielski.
	franków	franków
Bilety w obiegu	883.051725	513.076875
Przekazy z term. kilkod.	5.771382	9.578800
Rachunki bieżące	186.548950	475.698075
Kapitał zakładowy	182.500000	363.825000
Zysk do kapit. doliczony	7.044776	—
Inne bierniki	43.453045	95.213175
	1.308.369878	1.457.391925

SKAZÓWKI I FAKTA BIEŻĄCE.

Decentralizacja Kredytu ziemskiego we Włoszech. W obec wprowadzonéj w czyn centralizacji banku we Włoszech, przez połączenie, na mocy dekretu królewskiego zapadłego w październiku r. z., istniejących dotąd dwóch banków, narodowego i toskańskiego, w jeden centralny bank włoski,—zupełnie przeciwna objawia się dążność w organizacji kredytu ziemskiego.

Po odrzuceniu przez sejm pewnych propozycij kredytu ziemskiego dotyczących, delegowani z banku w Neapolu, z Monte dei Paschi w Sienna i od zarządu kasy oszczędności w Lombardji, podali w początku sierpnia r. z. ministrowi rolnictwa i przemysłu projekt koncesji tym trzem instytucjom kredytu ziemskiego Włoch.

Delegowani zgodzili się z ministrem w zasadzie na podział teritorjum królestwa włoskiego pod względem kredytu ziemskiego w ten sposób, aby działalność kasy oszczędności w Lombardji ograniczyła się do Włoch północnych i Emilji, Monte dei Paschi — do Toskanji i prowincji Massa, zaś banku Neapolitańskiego—do pozostałych południowych prowincij, nieścieśniając wszakże możności tworzenia w miarę potrzeby innych podobnych, więcéj lokalnych instytucij kredytowych.

Stowarzyszenie rzemieślnicze wzajemnego zabespieczenia (*Gewertbliche Schutzgemeinschaft*). Pod taką nazwą zawiązało się przed dwoma laty w Dreznie stowarzyszenie liczące obecnie około 1.000 członków i rozgałęzione w większéj części królestwa saskiego, celem którego jest zabespieczenie rzemieślników i drobnych przemysłowców od strat wynikających z dawania towarów na kredyt. Aby dojść do tego celu, stowarzyszenie zobowiązuje każdego z członków do udzielania wiadomości o osobach nadużywających kredytu. Zarząd stowarzyszenia z zebranych tym sposobem wiadomości, formuje co miesiąc listę osób niewypłacających się, i przesyła ją jako ostrzeżenie każdemu członkowi. Ze względu, że w Saxonji jak i wielu innych krajach, prawo zabrania ogłaszania nazwisk złych dłużników, ministerjum saskie zgodziło się na drukowanie takich list pod tym jedynie warunkiem, że one nie wyjdą po za obręb stowarzyszenia. Każdy z wierzycieli stawiający złego dłużnika pod ten prywatny pręgierz, obowiązany jest podać, oprócz imienia, nazwiska, stanu i miejsca zamieszkania, wysokość długu, czas jego trwania i inne jeszcze wiadomości, mogące dać pojęcie o charakterze i moralności dłużnika, podług szematu ułożonego w tym celu przez stowarzyszenie.

Osiągnięte dotąd rezultaty są znaczne, liczba złych dłużników coraz się zmniejsza. Rzemieślnik, który dla pokrycia strat z udzielania kredytu wynikających, musiał podwyższać cenę towaru,—będąc obecnie przez stowarzyszenie od tych strat zabespieczonym, o tyle dzisiaj towar swój taniéj sprzedawać może. Widzimy stąd, że korzyści ze stowarzyszenia nietylko na członków, ale i na wszystkich w stosunkach z nimi będących spływają, — dla tego rospowszechnienie podobnych stowarzyszeń bardzo byłoby pożądaném.

Nowe czasopismo poświęcone ekonomice zaczęło wychodzić w miesiącu październiku r. z. w Galaczu, pod tytułem: „*Diurnalu de Galatz commerzio, industria et agricultura.*" Obok textu w języku narodowym, znajduje się tłómaczenie niemieckie. Nr. 1 zawiera trzy nieukończone jeszcze artykuły, a mianowicie: „Wpływ wolnego handlu na postęp gospodarstwa narodowego," daléj „Uwagi nad handlem zewnętrznym w Księstwach Naddunajskich" i wreszcie „Prawo handlowe."

Jest to objaw pocieszający, że w kraju tak zacofanym jak Rumunja, wyrodziła się potrzeba utworzenia organu dla nauk ekonomicznych. Galacz główne miasto handlowe Mołdawji z wolnym portem na lewym brzegu Dunaju, którego stosunki z Wiedniem i Konstantynopolem, przez wzrost żeglugi parowéj, bardzo ożywiać się zaczęły i dały popęd do rozwoju handlu z Anglją, Francją, Rosją, Austrją, Grecją i Turcją, najwłaściwiéj obrane zostało na siedlisko pisma popierającego przedewszystkiém handlowe i rolnicze interesa Księstw Naddunajskich. Redaktorem jest p. B. Strasser.

Kanał suezki. Po wielu rozmaitych przejściach, przekop międzymorza suezkiego jest nareszcie zapewniony: 30 stycznia i 22 lutego podpisane zostały traktaty, które z jednéj strony, usuwając skrupuły polityczne tak rządu egipskiego jak i Porty, zapewniają z drugiéj towarzystwu p. Lesseps potrzebne do ukończenia dzieła środki pieniężne. Wiadomo, że już raz obie strony, nie mogąc się między sobą pogodzić, uciekły się do sądu polubownego Cesarza Napoleona, przez co jednak punkta sporne bynajmniéj usunięte nie zostały. Wyrok polubowny przyznał spółce na własność znaczną przestrzeń wzdłuż kanału *morskiego* i kanału *wody słodkiéj*, bez prawa sprzedaży. Spółka zabierała się do wydzierżawienia przyznanéj przestrzeni, przez co plany kolonizacijne wice-króla byłyby sparaliżowane. Wyrokiem polubownym przyznane daléj zostały spółce dobra rządowe *Vadi*, obejmujące 15 000 hektarów ziemi i liczące 11.000 dusz ludności, jako zupełna własność,—przez co nietylko zamknięty został przystęp do międzymorza, lecz nadto stanęła zawada wybudowaniu drogi żelaznéj z Kairu do Suezu. Wyrok ten wreszcie, na czas trwania koncesji na kanał morski, poruczył spółce utrzymanie kanału wody słodkiéj, osłabiając przez to tytuł własności rządu egipskiego, do tego ostatniego kanału.

Traktaty nowo zawarte ułożyły wszystkie te punkta w sposób obie strony zadowalniający: Kompanja otrzymuje wzdłuż kanału morskiego 3.000 hektarów ziemi na cele rolnicze i utrzymanie kanału; resztę przyznanéj wyrokiem polubownym przestrzeni 60.500 hektarów, zwraca rządowi egipskiemu za wynagrodzeniem 30 miljonów fr. Zwraca również dobra Vadi za wynagrodzeniem 10 miljonów fr. i kanał wody słodkiéj za 10 milj. fr. Rząd obowiązuje się dostarczać dziennie pewnéj ilości wody i pozostawić spółce do końca 1869 roku wyłączny przywiléj komunikacji handlowéj na tym kanale. Nakoniec towarzystwo za sumę 34 milj. fr. uwalnia okoliczną ludność felahów, od przymusowéj przy kanale pracy.

Cała suma wynagrodzenia 84 miljony, a łącznie z ostatnim wnioskiem za akcje przypadającym na rząd egipski (17½ milj. fr.) 101½ milj., najdaléj do końca 1869 r. w zupełności spłaconą być powinna.

Komunikacja dla pomniejszych statków kupieckich między morzem Czerwoném a Śródziemném już otwartą została i służy do przewozu towarów z Indji do Europy przeznaczonych.

W drukarni Gazety Polskiéj.

Za pozwoleniem Cenzury Rządowéj.